

sæcularibus transitum ad claustra Regularia; ipsis enim licet sanctioris vitæ statum etiam contradicente Episcopo amplecti, et ingredi Religionem non solum deditam vitæ contemplativæ, sed etiam activæ. Benedictus XIV. tom. 2. *Constitut. 25. incip. Ex quo.*

## ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(33. De jure, ut monet Auctor, simplices Presbyteri, qui de redditibus Ecclesiæ non participant, cogi ab Episcopo nequeunt ad ullum ipsi servitium præstandum. (34. Dubitari vero potest, num aliquid novi hac in re statuerit Concilium Romanum *tit. 6. cap. 2.*

(35. Verum recte perpenso hoc Concilii Romani loco, perspicuum est, ipsum non de Presbyteris, sed de Clericis aliisque in sacris constitutis, sed nondum Presbyteris, loqui, ut sensit S. Congregatio Concilii interpres in *Segnen. Decretorum 2. Novembris 1749. ad dub. 11.* Conceptum enim ita erat dubium: « An aliud decretum in visitatione editum, quo præcipitur, ut omnes Presbyteri præter legitime impeditos interesse teneantur Missæ sacrificio per unum Canonicum cum expositione SS. Sacramenti in quolibet die Jovis celebrari solito sub eadem pœna sustineatur? » Respondit vero d. S. Congregatio: *Negative, et esse hortandos, sed non esse cogendos.*

(36. Clericus, quoad Ordines; vide verb. *Ordo.*

## ADDITIONES NOVISSIMÆ.

(37. Ex mente ac sententia Ecclesiæ, Clericis Tonsuram conferri, ut per eam Militiæ Christi adscribantur, et ita a sæculi servitute liberati, Deo fidelem cultum præsentent, nemini dubium esse potest.

Hinc a Tonsura Clericali Clerici nuncupantur, et de foro Ecclesiæ constituuntur, atque ita privilegia Clericalia adipiscuntur, uti ipsemet Episcopus ordinans ex Pontificali Tonsurandis denunciat, dicens: *Filii carissimi, animadvertere debetis, quod hodie de Foro Ecclesiæ facti estis, et privilegia Clericalia sortiti estis.* Pontif. Roman.

(38. Nihil adeo vocationi Clericali oppositum, nihilque Ecclesiæ magis probrosum, et Laicis scandalosum, quam otiosam esse ac inertem Clericorum vitam.

(39. Hinc jam pridem sollicita fuit Ecclesia, ne qui in Clerum assumeretur; nisi

*Ordinarius recusaverit quemcumque ordinare, Metropolitanus, aut viciniori Episcopo committit, ut ab eorum Ordinario prius requirat causam recusatæ, quo legitimam non allegante, licet illi eundem recusatum ordinare. Itaque si qui ex Diocesis Episcoporum Eminentiæ vestræ Provincialium Sedem Apostolicam adiverint, juxta prænarratam formulam, eorum querimoniis consulatur, cui formulæ, ut unum in præsens addatur, censuerunt expedire E. E. PP. videlicet, ut Metropolitanus, aut vicinior Episcopus, antequam commissas sibi partes exsequi aggrediantur, paterne curent, ut illi denuo apud suos Episcopos per tres vices suppliciter petant; lib. 16. *Literar. Visitationis Sacror. Limum p. 441.**

Ex hoc vero, quod suspensus ab Episcopo ob occultam causam, quam tamen Episcopus sibi notam asserit appellare nequeat ad Superiorem, necessario consequitur, quod si nihilominus appellationem in-

certo loco adscriberetur, ubi functionibus Ordini suo convenientibus occuparetur, et vitam Clerico dignam institueret.

(40. Quam disciplinam Canone sexto Concilii Chalcedonensis probatam, sed temporum injuria pene collapsam, restauratam volens Synodus Tridentina, inhærendo vestigiis dicti Concilii, statuit: « Ut nullus in posterum ordinetur, qui illi Ecclesiæ, aut pio loco, pro cuius necessitate aut utilitate assumitur, non adscribatur, ubi suis fungatur muneribus, nec incertis vagetur sedibus. » *Sess. 23. cap. 16. de Reform.*

(41. Ab hac regula non immerito excipiuntur in Universitate aut Seminario degentes, hi enim præter quam quod in Oratoriis Collegiorum aut Seminariorum functiones Ordinum obire soleant, etiam studiis aliisque exercitiis se ad altiores Ordines, et majores functiones obeundas ex voto Ecclesiæ præparant.

(42. Clerici possunt certæ Ecclesiæ adscribi tum ipsa ordinatione, tum per Beneficiorum acceptionem, et Canonicam in iis institutionem.

(43. Semel ac quis alicui Ecclesiæ adscriptus est, ita eidem alligatur, ut eam, inconsulto Episcopo, numquam deserere possit. Et si quis, inconsulto Episcopo, eam deseruerit, Synodus Tridentina vult, ut eidem sacrorum exercitium interdicitur.

(44. Quæ disciplina pristinis Ecclesiæ Canonibus conformis, et pluribus Romanorum Pontificum rescriptis confirmata, tali auctoritate donata est, ut juris communis partem hodieum constituat.

(45. Ita ut nec Episcopis alienos Clericos sine licentia proprii Episcopi suscipere ex Canonibus unquam licitum esse possit.

(46. Quam odiosæ semper fuerint Clericorum de una ad aliam Ecclesiam migrationes, quæ vel ex ambitione, vel ex avaritia procedere solent, probat vel ipsa pœna a Concilio Chalcedonensi inflata tam in Episcopum suscipientem, quam in Clericum susceptum, quæ est, ut ille ab exercitio Pontificalium, iste vero a functionibus Ordinis suspendatur. Quam pœnam, optandum maxime, ut hodie Clerici illi saltem expenderent, qui non alio quam lucri aut proprii commodi vel promotionis intuitu videntur Ecclesiæ esse adscripti; ita ut dubium esse non pos-

terponere, ejusque obtentu in Altari ministrare, seu quovis modo suum Ordinem solemniter exercere præsumat, statim incidat in irregularitatem. Quidquid enim in contrarium senserint nonnulli Doctores, ita expresse definit *Sac. Cong. Concil. in Segnen. 21. Junii 1625. lib. 24. Positionum pag. 1.* ubi hæc adnotantur: *Episcopus Sagonensis ex facultate sibi attributa Decreto Concilii cap. 1. sess. 14. ex causis sibi notis suspendit Parochum ab exercitio Curæ: sed ille appellavit, et præcepto Episcopi contempto, celebravit, et Curam exercuit. Queritur, an a dicta suspensione non detur appellatio, ita ut Parochus, non obstante appellatione interposita, per exercitium Curæ effectus fuerit irregularis? Sac. Cong. Concil. censuit, ab hujusmodi suspensione non dari appellationem, et Parochum, qui Sacramenta ut supra ministravit, irregularitatem contraxisse.*

sit quin deserturi eam sint, ubi majus lucrum, vel aliud quidpiam temporale offerretur.

(47. Ex præallegata disciplina inferitur, quod Clerici ad Ordines promoveri non possint nisi a proprio Episcopo.

(48. Item quod hujusmodi promotio sive ordinatione peragi non valeat, nisi ad titulum illius Ecclesiæ, cui Clerici sunt adscripti.

(49. Et titulum Ordinationis acceptum fuisse pro Ecclesia, cui Clerici adscriberentur eum in finem, ut ibidem stabiliter functiones Ordini proprias obirent, indubitatum est; ita ut ante sæculum XII. quum de titulo Ordinationis agebatur, numquam mentio Patrimonii aut proventuum, unde Clerici sustentationem accipere possent, ullibi facta fuerit.

(50. Quum itaque Patrimonii titulus invaderit, non amplius titulus Ecclesiasticus acceptus fuit pro Ecclesia, sed pro proventibus, e quibus ipse Clericus honeste vivere possit.

(51. Hinc Synodus Tridentina duos Ordinationis titulos agnovit, *Beneficialem* scilicet et *Patrimoniam*, cum hac tamen differentia, ut primus *Ordinarius*, alter vero *Extraordinarius* habebatur.

(52. Ex quo concludendum esse videtur Synodum non voluisse in titulo Ordinationis solum attendi, utrum Ordinandus habeat sufficiens vitæ subsidium; id enim æque ex Patrimonio, quam ex Beneficio haberi potest, sed insuper ut Clericus alicui Ecclesiæ vi sui tituli adscriptus esset, ubi stabiliter functionibus sui Ordinis invideret; quemadmodum Patrum disciplina religiose servavit, quæ Clericos otiosos et vagantes, nulli speciali Ecclesiæ adscriptos, exclusos ab ordinatione volebat.

(53. Quum autem per ordinationem Clerici Ministri Ecclesiæ efficiantur, æquum est, ut ipsi Laicorum sint Magistri et Doctores, ea vitæ integritate viventes, ut, quæ verbo alios docent, operibus non negent.

(54. Hinc plurima a Clericis sunt plane cavenda, ut sunt inhonestas in habitu, incontinentia, et familiarior cum mulieribus conversatio, ebrietas, comessatio, popinarum frequentatio, ludus alearum seu a fortuna dependens, venatio, mercatura, et hujusmodi alia, de quibus Auctor noster fuse diserit.

(55. Quum de exemptione Clericorum sermo est, non sic eam competere Ecclesiæ

## CLERUS.

## ARTICULUS NOVISSIMUS.

## SUMMARIUM.

1. Clerum tamquam membrum Reipublicæ Principibus subijci, expeditum est. — 2. Annua dona offerantur Principi a secularibus, et Ecclesiasticis. — 3. Quibus Clerus debito suo erga Principes satisfacere intendebat. — 4. Quid Patres congregati in Synodo secus Theudonis Villam hac de re statuerint. — 5. Et Ecclesia probavit, ut etiam ex Ecclesiæ facultatibus Reipublicæ et Principibus ad defensionem Regni, etc., subsidium feratur. — 6. Occasione expeditionis Hierosolymitanæ coepisse a Clero postulari contributionem compertum est. — 7. Hæc contribu-

FERRAR. II.

intelligendum est, quin supremus Princeps, qui eam benigne indulsit, possit eandem restringere, mutare, ac ejusdem legitimum usum præscribere, ubi commune bonum id exegerit; uti etiam eos non raro fecisse constat. Manet enim semper apud illos summa potestas ordinandi, statuendi, et agendi, quæ ad subditorum et Reipublicæ commodum, secundum Deum judicaverint expedire.

(56. Quo vero ad immunitatem, de qua Auctor noster, si Decretales attendamus, evidens est Clericos, sive personas Ecclesiasticas immunes esse ab exactionibus ac tallis et oneribus patrimonialibus, quæ personalia dicuntur.

(57. Sed quemadmodum hæc Ecclesiæ et Clericorum immunitas præsertim ab oneribus temporalibus non ita est accipienda, quasi esset jure divino præcepta et stabilita; ideo ut pro temporum et locorum diversitate variam circa ipsam fuisse et adhuc esse disciplinam constat, ita in hac materia non nisi consuetudo et usus receptus attendenda videntur.

(58. Inter onera mere personalia, sed tamen patrimonialia, est illud quod *Capitatio* dici consuevit, estque vectigal sive tributum, quod pro capite solvitur, puta quod patres familias pro singulis capitibus ærario publico dependere coguntur.

(59. Ab hoc titulo sive onere Clericos esse immunes, ex Jure scripto evidens est: quum nimis evidens sit hujusmodi oneris impositione Ecclesiasticas personas a laicis gravari contra *Cap. 7. tit. de Immunit. Eccles. et cap. 1. de Censibus. in 6.*

(60. Quoad hanc materiam nihil aliud subjungendum ducimus, nisi quod optimum et efficacissimum medium conservandæ immunitatis bonorum Ecclesiasticorum erit, si bona Ecclesiastica in usus Ecclesiasticorum operantium in vinea Domini, et ex iis moderate viventium, et alimenta pauperum aliosve pios usus impenderentur. Si enim hunc in usum bona Ecclesiæ impendi viderent Principes, haud dubie non secus ac majores ipsorum ad bona illa Ecclesiis integra servanda incitarentur; ubi e contra, dum ea in usus profanos, contra Fundatorum et Offerentium intentionem, insumi conspiciunt, parum existimant piaculi, dum ea in Reipublicæ commoda convertunt; tuncque sepe locum habet illud vulgatum: *Quod non capit Christus, rapit Fiscus.*